

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL MUITINĖS MOKESČIŲ FONDE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2013 m. liepos 10 d. Nr. FA-P-60-6-72
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2012-07-25 pavedimą Nr. P-60-6

Auditą atliko
vyresnioji valstybinė auditorė Asta Grigonė

Auditas pradėtas 2012-07-26
Auditas baigtas 2013-07-10

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai dėl 2012 m. finansinių ataskaitų bei 2012 m. mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos duomenų teisingumo	5
2. Kiti pastebėjimai	5
2.1. Dėl konfiskuotų prekių apskaitos	5
2.2. Dėl gautų piniginių užstatų	6
3. Rekomendacijos	7
Priedai	8

IŽANGA

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą Muitinės mokesčių fondas yra viešojo sektoriaus subjektas¹. Jame kaupiamos turto ir įsipareigojimų, susijusių su Muitinės departamento administruojamais mokesčiais, nurodytais Mokesčių administravimo įstatyme², rinkliavomis ir kitomis įmokomis, sumos ir kitos sumos, susijusios su atliekamomis kitais teisės aktais jai perduotomis funkcijomis³. Fondo apskaitą tvarko Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atskirai nuo savo, kaip asignavimų valdytojo, apskaitos⁴. Muitinės mokesčių buhalterinė apskaita tvarkoma ir fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS)⁵.

Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaita (forma 1-VP) sudaroma vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1K-019 „Dėl mokesčių ir kitų įmokų į valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus apyskaitos“. Į apyskaitą įtraukiami duomenys apie į Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sąskaitas gautas ir į valstybės biudžetą per išdo sąskaitą pervestas įmokas.

Audito tikslas – įvertinti 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinio ir mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Muitinės mokesčių fondas, A. Jakšto g. 1, Vilnius.

Audituojamu laikotarpiu Muitinės departamentui vadovavo Antanas Šipavičius, Mokesčių administravimo skyriui, atsakingam už Muitinės mokesčių fondo apskaitos organizavimą ir tvarkymą, finansinių ataskaitų bei mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos rengimą, – Rymantas Budgenas.

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Muitinės mokesčių fondo ataskaitų rinkinio bei mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos duomenų pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su pakeitimais ir papildymais), 2 str. 22 d. 9 p.

² Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas, 2004-04-13 Nr. IX-2112 (su pakeitimais ir papildymais).

³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su pakeitimais ir papildymais), 2 str. 11 d.

⁴ Ten pat, 4 str. 4 d.

⁵ Ten pat, 19 str. 1 ir 2 d., 21 str. 1 d.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami Muitinės mokesčių fondo 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinys bei 2012 metų mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaita (forma 1-VP).

Audito metu vertintą 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- 2012 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Turto bei atitinkamai įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje, 2012 metų pradžioje buvo iš viso 855 194,7 tūkst. Lt, pabaigoje – 290 980,5 tūkst. Lt.

Pagal audito metu vertintą 2012 m. mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitą (forma 1-VP), Muitinės mokesčių fondas į valstybės biudžetą pervadė 1 738 592,7 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad fondo finansinių ataskaitų rinkinyje bei mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitoje (forma 1-VP) nėra reikšmingų iškreipimų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) mokestinių įvykių ir kitų ūkinių operacijų.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkos aprašų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra, kuri leido susipažinti su fonde sukurta kontrolės aplinka ir procedūromis;
- mokestinių įvykių ir kitų ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (pagrindinės audito procedūros).

Taip pat buvo vertinama, kaip Muitinės departamentas laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų, tvarkydamas Muitinės mokesčių fondo apskaitą, rengdamas tarpinius ir metinį finansinių ataskaitų rinkinius.

Svarbiausiose audito srityse (gautinų sumų, atsargų, įmokų) atliktos pagrindinės audito procedūros. Tam buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, atsižvelgėme į aplinkybes, priežastis ir pasekmes. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitas audito procedūras.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl 2012 m. finansinių ataskaitų bei 2012 m. mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos duomenų teisingumo

Atlikus audito procedūras buvo gauti pakankami ir tinkami audito įrodymai, kad Muitinės mokesčių fondo 2012 m. finansinių ataskaitų bei 2012 m. mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos (forma 1-VP) duomenyse nėra reikšmingų iškraipymų.

Audito metu buvo nustatyta nereikšmingų klaidų ir neatitikimų, kurie nedaro įtakos mūsų nuomonei dėl Muitinės mokesčių fondo 2012 m. finansinių ataskaitų bei 2012 m. mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos (forma 1-VP) duomenų teisingumo, tačiau turi būti ištaisyti. Apie nustatytus dalykus 2012 m. gruodžio 10 d. raštu Nr. S-(60-2757)-2690 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“ ir 2013 m. birželio 21 d. raštu Nr. S-(60-2757)-1425 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“ buvo informuotas Muitinės departamento vadovas ir pateiktos rekomendacijos, kurios yra įgyvendintos arba įgyvendinamos.

2. Kiti pastebėjimai

2.1. Dėl konfiskuotų prekių apskaitos

Audito metu nustatyta, kad nevisiškai tinkamai atliekamos konfiskuotų prekių apskaitos kontrolės procedūros⁶: nebuvo lyginami apskaitos registro duomenys su pirminiais konfiskuotų prekių apskaitos dokumentais. Dėl kontrolės procedūrų neveikimo kai kurie buhalterinės apskaitos duomenys nėra tikslūs, todėl finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte nurodytas konfiskuotų prekių likutis 2012 m. gruodžio 31 d. yra 14 397 Lt mažesnis už faktinį.

Muitinės mokesčių fondas į apskaitą įtraukia Lietuvos Respublikos muitinės bei kitų Lietuvos Respublikos institucijų konfiskuotas ne Bendrijos prekes. Konfiskuotos ne Bendrijos prekės apima naikintinas konfiskuotas ne Bendrijos prekes, nurodytas Muitinės mokesčių fondo nebalansinėse sąskaitose, bei konfiskuotas ne Bendrijos prekes, skirtas parduoti, nurodytas balansinėse sąskaitose.

⁶ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1B-312 patvirtintos „Lietuvos Respublikos muitinės administruojamų muitų ir mokesčių apskaitos duomenų teisingumo kontrolės taisyklės“.

Pažymėtina, kad nustatyti apskaitos neatitikimai nedaro reikšmingos įtakos finansinių ataskaitų duomenų teisingumui, tačiau yra svarbūs siekiant kontroliuoti konfiskuotų prekių saugojimą, pardavimą, naikinimą.

Nevisiškai tinkamai atliekamos konfiskuotų prekių apskaitos kontrolės procedūros. Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte nurodytas konfiskuotų prekių likutis 2012 m. gruodžio 31 d. yra 14 397 Lt mažesnis už faktinį.

2.2. Dėl gautų piniginių užstatų

Muitinės mokesčių fondas balansinėje sąskaitoje nurodo piniginius užstatus, gautus pagal Vienkartinės garantijos naudojimo muitinėje taisyklės⁷. 2012 m. sausio 1 d. gautų piniginių užstatų suma buvo 1 346,8 tūkst. Lt, 2012 m. gruodžio 31 d. – 1 892,5 tūkst. Lt. Vertinant 2012 m. mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos (forma 1-VP) duomenis nustatyta, kad piniginiai užstatai į valstybės išdo sąskaitą nepervedami, o laikomi Muitinės departamento surenkamojoje sąskaitoje. Atkreipiame dėmesį, kad dažniausiai piniginiu užstatu atlyginamos mokėtojo mokestinės nepriemokos, atsiradusios dėl neįvykdytų kitų jo mokestinių prievolių, arba mokėtojo prašymu toliau naudojamas piniginis užstatus kitų jo mokestinių prievolių įvykdymui užtikrinti. Piniginių užstatų per 2012 m. mokesčių mokėtojams buvo grąžinta tik 500 Lt. Mūsų nuomone, piniginiai užstatai ekonominiu požiūriu gali būti prilyginami avansiniams mokėjimams arba mokesčio permokai, kurie, juos gavus, iš karto pervedami į valstybės išdo sąskaitą. Pažymėtina, kad, atsiradus poreikiui grąžinti gautą piniginių užstatą, jis, kaip ir avansinis mokėjimas ar permoka, būtų grąžinamas iš įmokų, pervestų į Muitinės departamento surenkamąją sąskaitą. Atsižvelgdami į tai, manome, kad tikslinga į Muitinės mokesčių fondo apskaitą įtrauktus piniginius užstatus taip pat pervesti į valstybės išdo sąskaitą.

Atsižvelgiant į tai, kad dažniausiai piniginiu užstatu atlyginamos mokėtojo mokestinės nepriemokos, atsiradusios dėl neįvykdytų kitų jo mokestinių prievolių, arba mokėtojo prašymu toliau naudojamas piniginis užstatus kitų jo mokestinių prievolių įvykdymui užtikrinti, mūsų nuomone, yra tikslinga į Muitinės mokesčių fondo apskaitą įtrauktus piniginius užstatus pervesti į valstybės išdo sąskaitą. Tai prisidėtų prie geresnio valstybės piniginių išteklių valdymo.

⁷ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2004 m. balandžio 2 d. įsakymas Nr. 1B-293 „Dėl Vienkartinės garantijos naudojimo muitinėje taisyklių patvirtinimo“.

3. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus ir siekdami, kad Muitinės mokesčių fondas pateiktų teisingas finansines ir kitas ataskaitas, rekomenduojame:

- užtikrinti konfiskuoto turto apskaitos duomenų kontrolę (ataskaitos 2.1 poskyris, 5–6 psl.);
- suderinus su Finansų ministerija spręsti piniginių užstatų pervedimo į valstybės išdo sąskaitą klausimą (ataskaitos 2.2 poskyris, 6 psl.).

6-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Danguolė Krištopavičienė

6-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė

Asta Grigonė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Muitinės mokesčių fonde
atlikto finansinio (teisėtumo)
audito rezultatų“
priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonė ⁸	Rekomendacijos įvykdymo terminas ⁹ (data)
1.	Užtikrinti konfiskuoto turto apskaitos duomenų kontrolę.	Papildyti Lietuvos Respublikos muitinės administruojamų muitų ir mokesčių apskaitos duomenų teisingumo kontrolės taisyklės, patvirtintas Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1B-312.	2013-12-31
2.	Suderinus su Finansų ministerija spręsti piniginių užstatų pervedimo į valstybės išdo sąskaitą klausimą.	Kreiptis raštu į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją dėl piniginių užstatų pervedimo į valstybės išdo sąskaitą.	2013-08-01

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Mokesčių administravimo skyriaus vyriausioji inspektorė Olga Golovkina, el. p. olga.golovkina@cust.lt, tel. (8 5) 232 7496.

⁸ Numatyta Muitinės departamento.

⁹ Numatyta Muitinės departamento.